

Številka: U-I-55/17-4
Up-332/17-4
Datum: 26. 7. 2017

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopkih za preizkus pobude in ustavne pritožbe Ernesta Ramšaka, Žalec, ki ga zastopa Odvetniška pisarna Dušan Korošec in odvetniki, Celje, na seji 26. julija 2017

sklenilo:

- 1. Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Celju št. I Cp 619/2016 z dne 15. 2. 2017 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Celju št. P 464/2008 z dne 16. 6. 2016 se zavrže.**
- 2. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti 184. člena Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo) ter 100., 154., 158., 205. in 208. člena Zakona o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 in 10/17) se zavrže.**

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Pritožnik (skupaj s sodediči) ni uspel z odškodninskim zahtevkom za povrnitev nepremoženjske škode, ki jo je zahteval njegov pravni prednik, ki je umrl pred odločitvijo sodišča o njegovi terjatvi. Sodišče prve stopnje je na podlagi tedanjega 184. člena Obligacijskega zakonika (v nadaljevanju OZ) tožbeni zahtevek zavrnilo. Pritožnik z ustavno pritožbo izpodbija pravnomočni sklep Višjega sodišča v Celju, ki je potrdilo sklep Okrožnega sodišča v Celju, da morata skupaj s sodedinjo tretjetoženi stranki iz odškodninskega spora povrniti 4.218.41 EUR pravnih stroškov.

2. Pritožnik zatrjuje kršitev 2., 14., 22. in 33. člena Ustave. Meni, da bi moralo Višje sodišče upoštevati odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-213/15 z dne 28. 9. 2016 (Uradni list RS, št. 64/16). Trdi, da je nepravilno, da sodišče pravdne stroške nasprotne stranke naloži v plačilo tožniku, ki ni uspel, ker je terjatev njegovega zapustnika s smrtjo prenehala, medtem ko iz do njegove smrti izvedenih dokazov izhaja odgovornost toženca za nastalo nepremoženjsko škodo.

3. Pritožnik hkrati vlaga pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti 184. člena OZ ter 100., 154., 158., 205. in 208. člena Zakona o pravdnem postopku (v nadaljevanju ZPP). Navaja, da so izpodbijane zakonske določbe v neskladju z 2., 14., 22. in 33. členom Ustave. Ustavnemu sodišču predlaga, naj "zapolni pravno praznino" in ustavnoskladno uredi način razdelitve bremena pravnih stroškov med stranke pravnega postopka, med katerim je umrl tožnik, ki je uveljavljal strogo osebno terjatev na povrnitev nepremoženjske škode.

B.

4. Pritožnik izpodbija (zgolj) odločitev o stroških pravnega postopka, torej odločitev, zoper katero ustavna pritožba praviloma ni dovoljena (prvi odstavek in druga alineja drugega odstavka 55.a člena Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS). Pritožnik sicer zatrjuje, da je ustavno pritožbo treba vsebinsko obravnavati, ker da gre za pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve (tretji odstavek 55.a člena ZUstS). Ne da bi se sploh moralo opredeliti do zatrjevanih ustavnopravnih dimenzij vprašanja, ki ga odpira ustavna pritožba, Ustavno sodišče ugotavlja, da zagotovo ne presega pomena konkretne (pritožnikove) zadeve. Vprašanje morebitnih posebnih meril za delitev pravnih stroškov med stranke pravnega postopka, ki se je končal neuspešno za tožnike (dediče prvotnega tožnika), ker je terjatev prvotnega tožnika za povrnitev nepremoženjske škode prenehala z njegovo smrtjo pred pravnomočno odločitvijo o zahtevku, kljub temu, da je dotedanji postopek pokazal, da je zahtevek verjetno utemeljen, se namreč v praksi več ne more pojavljati. Ustavno sodišče je z odločbo št. U-I-213/15 razveljavilo 184. člen OZ, ki je (med drugim) določal, da terjatev za povrnitev nepremoženjske škode preide na dediče samo, če je bila priznana s pravnomočno odločbo ali pisnim sporazumom. Tovrstni odškodninski zahtevki dedičev torej več ne morejo biti zavrženi ali zavrnjeni samo zaradi oškodovančeve smrti med pravdo. K temu Ustavno sodišče dodaja, da pritožnik ni izkazal, da bi izkoristil pravna sredstva zoper sodbo prve stopnje, s katero je bil zavrnjen tožbeni zahtevek njegovega pravnega prednika. V postopku za povrnitev pravnih stroškov pa 184. člen OZ sam po sebi tako ali tako ni bil uporabljen.

5. Ustavno sodišče je ustavno pritožbo zavrglo, ker ni dovoljena, pogoji za izjemno obravnavo pa niso izpolnjeni (1. točka izreka).

6. Pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti lahko da, kdor izkaže svoj pravni interes (prvi odstavek 24. člena ZUstS). Po drugem odstavku navedenega člena je pravni interes podan, če predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj.

7. Pravnega interesa za izpodbijanje 184. člena OZ ter 100., 154., 205. in 208. člena ZPP pobudnik nima že zato, ker se sodišči pri izdaji izpodbijanih sklepov na njih nista oprli. Navedene določbe niso vplivale na pobudnikov pravni položaj in njihova razveljavitev njegovega pravnega položaja ne bi izboljšala. Izpodbijani 158. člen ZPP ne učinkuje neposredno. V takih primerih se pobuda lahko vloži šele po izčrpanju pravnih sredstev zoper posamični akt, izdan na podlagi izpodbijanega predpisa, hkrati z ustavno pritožbo pod pogoji iz 50. do 60. člena ZUstS (glej sklep Ustavnega sodišča št. U-I-275/07 z dne 22. 1. 2007, Uradni list RS, št. 110/07, in OdlUS XVI, 82). Pobudnik je svoj pravni interes za začetek postopka za oceno ustavnosti izpodbijane določbe utemeljeval z vloženo ustavno pritožbo, ki jo je Ustavno sodišče zavrglo. Glede na navedeno morebitna ugoditev pobudi na pravni položaj pobudnika ne bi mogla vplivati, kar pomeni, da pobudnik ne izkazuje pravnega interesa za začetek postopka za oceno ustavnosti 158. člena ZPP. Ker pobudnik nima pravnega interesa za presojo ustavnosti izpodbijanih določb, je Ustavno sodišče njegovo pobudo zavrglo (2. točka izreka). Glede na navedeno se Ustavnemu sodišču ni bilo treba opredeljevati do vprašanja morebitnih dodatnih (kumulativno podanih) razlogov za zavrženje pobude za začetek postopka za oceno ustavnosti.

C.

8. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi tretjega odstavka 25. člena in tretje alineje prvega odstavka 55.b člena v zvezi z drugo alinejo drugega odstavka 55.a člena ZUstS ter prve alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10 in 56/11) v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Rajko Knez, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik in Marko Šorli. Sklep je sprejelo soglasno.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica